

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦІВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВО-ВИРОБНИЧИЙ ЦЕНТР

КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ У СФЕРІ ЦІВІЛЬНОГО
ЗАХИСТУ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Державна безпека в контексті політики європейської інтеграції України

вибіркова компонента

за освітньо-науковою програмою вищої освіти

«Публічне управління та адміністрування»

підготовки за третім (доктор філософії) рівнем вищої освіти

у галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування»

за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Рекомендовано кафедрою публічного
адміністрування у сфері цивільного
захисту на: 2023-2024 навчальний рік
Протокол від «28» серпня 2023 року
№ 2

Силабус розроблено відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни
«Державна безпека в контексті політики європейської інтеграції України»

2023 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Політика європейської інтеграції» сприяють розвитку професійного мислення в здобувачів вищої освіти, дозволяють випускникам належним чином вирішувати професійні завдання.

Даний курс передбачає теоретичне і практичне оволодіння категоріями європейської політики в системі інтегральних характеристик розвитку безпекових систем, основами впливу глобалізації на національну безпеку держави та регіону та науковими основами розробки державно-управлінських рішень щодо забезпечення національної нормативно-правової бази.

Відмінною особливістю даного курсу є те, що всі розглянуті теоретичні питання супроводжуються практичним оволодінням знань, тобто формування у здобувачів комплексу знань, умінь, навичок, необхідних для проведення структурно-функціонального аналізу системи національної політики європейської інтеграції та розробки всіх заходів щодо державно-управлінських рішень з забезпечення курсу України на членство в ЄС.

Відмінною особливістю даного курсу є те, що всі здобувачі вищої освіти повинні пройти переддипломну практику, яка є складовою частиною освітньої програми підготовки майбутнього фахівця. Саме практика створює необхідні умови здобувачам у надбанні досвіду діяльності керівника підрозділу державної служби, в оволодінні уміннями самостійно проводити дослідження, аналізувати, узагальнювати отримані результати та на їх основі розробляти і приймати психолого-управлінські рішення.

Інформація про викладача

Загальна інформація	Батир Юрій Георгійович, доцент кафедри публічного адміністрування у сфері цивільного захисту навчально-науково-виробничого центру, кандидат економічних наук, доцент.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Лермонтовська, 28, ауд. № 5. Робочий номер телефону – (057)-707-14-31.
E-mail	batyrura@ukrl.net
Наукові інтереси*	державне управління розвитком реального сектору економіки; - механізми державного управління продовольчою безпекою;
Професійні здібності*	
Наукова діяльність за освітнім компонентом	

Час та місце проведення занять з навчальної дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щовівторка з 15.00 до 16.00 за адресою вул. Лермонтовська, 28, ауд. № 5. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Метою викладання навчальної дисципліни «Державна безпека в контексті політики європейської інтеграції України» є надання державним службовцям та посадовим особам місцевого самоврядування комплексу знань, умінь і управлінських навичок, необхідних для розуміння й оцінювання викликів і можливостей євроінтеграційних прагнень України.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Денна, вечірня форми навчання
Статус дисципліни	вибіркова
Рік підготовки	2-й
Семестр	4-й
Обсяг кредитів ЄКТС	5
Загальна кількість годин	150 год.
Лекції	30 год.
Практичні, семінарські	40 год.
Лабораторні	0 год.
Самостійна робота	80 год.
Вид підсумкового контролю	Екзамен

Передумови для вивчення дисципліни

Пререквізити: Теорія та історія публічного управління та адміністрування.

Постреквізити: Основи публічної політики.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Публічне управління та адміністрування» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

Результати навчання:

- Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.
- Знати теоретико-методичні засади розробки політики європейської інтеграції.
- Помічати проблемні аспекти реалізації політики європейської інтеграції на сучасному етапі.
- Розробляти обґрунтовані управлінські рішення та приймати кадрові питання з урахуванням гендерної рівності
- Пояснювати поточні тенденції розвитку євро інтеграційних процесів.
- Розпізнавати модифікації організаційного забезпечення реалізації політики європейської інтеграції.
- Уміти оцінювати складові політики європейської інтеграції в сучасних умовах. Аналізувати безпекові чинники, що впливають на політику європейської інтеграції.
- Уміти співвідносити перспективні напрями вдосконалення безпекової політики європейської інтеграції України в умовах глобалізації.
- Уміти оцінювати ефективність політики європейської інтеграції.

Основні завдання вивчення дисципліни:

- надати базові знання про європейську інтеграцію та Європейський Союз.
- ознайомити з політикою європейської інтеграції України.
- навчити визначати напрями та зміст діяльності державних органів для забезпечення європейської інтеграції України.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Методика викладання у вищій школі» здобувач вищої освіти повинен отримати:

знання:

- Сутність євроінтеграції та її типи..
- Історія формування, проблеми та перспективи розвитку Європейського Союзу.
- Поняття європейських цінностей та перспектив євроінтеграції..
- Поняття та сутність права Європейського Союзу.
- Процедура та критерії вступу до ЄС.
- Основні етапи відносин Україна – ЄС.
- Соціокультурні, **гендерні** та політичні проблеми в Україні та ЄС.
- Принципи європейського врядування.

- Кадрова політика в державах-членах ЄС з урахуванням гендерних питань.

уміння:

- аналізувати сучасну політику європейської інтеграції України;
- розробляти проекти стратегій зовнішньоекономічної діяльності за результатами ринкових досліджень і аналізу зарубіжного досвіду, використовуючи методи порівняльного аналізу;
- організовувати заходи, що сприяють розвитку підприємництва, господарських зв'язків з партнерами на підставі вивчення та оцінки економічної ситуації, світового досвіду господарювання на принципах світової та європейської інтеграції, використовуючи методи статистичного та кореляційно-регресивного аналізу;
- оцінювати ефективність діючих форм і методів державного управління за результатами аналізу програм розвитку територій, галузі, вітчизняного і зарубіжного досвіду їх реалізації в контексті європейської інтеграції, використовуючи методи порівняльного та інституційного аналізу.

Повинні бути сформовані наступні *компетентності*:

- Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.
- Набуття навичок формулювання концептуальних засад та впровадження політики європейської інтеграції.
- Набуття навичок обґрунтування та розроблення проектів стратегій зовнішньоекономічної діяльності за результатами ринкових досліджень в Україні.
- Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення та вирішувати кадрові питання з урахуванням гендерної рівності.

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни: **МОДУЛЬ 1.**

Тема 1. Теоретичні основи забезпечення державної безпеки в контексті політики європейської інтеграції України.

Зміст поняття «безпека» та «національна безпека» в контексті поглядів вітчизняних вчених. Категорія безпеки в системі інтегральних характеристик розвитку соціальних систем. Вплив глобалізації на національну безпеку держави та регіону.

Тема 2. Категорії національної безпеки: зміст та взаємозалежність характеристик.

Теоретико-методологічні аспекти категорії «національна цінність». Поняття «націоналізм» та «нація» в системі національної безпеки. Національні інтереси та визначення їх ієархії.

Тема 3. Система національної безпеки та характеристика її основних елементів.

Потенціал держави та аналіз факторів, які забезпечують його формування та розвиток.

Формування національних цінностей держави та їх взаємозв'язок з національними інтересами та цілями. Складові національної безпеки.

Тема 4. Детермінанти впливу на забезпечення безпеки та особливості їх прояву.

Структуризація небезпек національним інтересам. Концептуальні підходи до забезпечення національної безпеки. Безпека людини та суспільства в контексті функціонування механізму узгодження інтересів особистого та суспільного.

Тема 5. Державне управління національною безпекою як об'єкт самостійних теоретичних досліджень.

Наукові основи розробки державно-управлінських рішень щодо забезпечення національної безпеки. Структурно-функціональний аналіз системи національної безпеки. Місце та роль державного управління в системі забезпечення національної безпеки.

МОДУЛЬ 2.

Тема 6. Державна політика з питань національної безпеки та управління нею.

Принципи, функції та критерії ефективності державного управління національною безпекою.

Концепції, доктрини та стратегії з питань національної безпеки. Особливості формування та реалізації державної політики з питань національної безпеки України.

Тема 7. Кадрове забезпечення державного управління національною безпекою.

Критерії ефективності державної служби в системі взаємодії органів державної влади України.

Кадрове забезпечення державного управління. Адоптація вітчизняного законодавства щодо державної служби до стандартів Європейського Союзу.

Тема 8. Державне управління національною безпека: теорія та практика реалізації.

. Ідентифікація загроз національним інтересам. Концептуальні засади оцінки рівня обороноздатності держави . Зовнішньополітична діяльність України та геополітичні виклики.

Тема 9. Ризики в державному управління: особливості управління та забезпечення національної безпеки.

Ризики в державному управлінні: можливості чи загроза? Загальна класифікація ризиків. Сутність та зміст управління ризиками в контексті забезпечення національної безпеки.

Тема 10. Державна безпека та демократія: єдність та протиріччя феноменів.

Типи політичних режимів та особливості забезпечення державної безпеки. Загальна характеристика демократії як політичного режиму. Феномен «демократія» та діалектика його єдності з державною безпекою.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Форма здобуття освіти (очна (денна) або заочна (дистанційна))						
	Кількість годин						
	усього	у тому числі					
		лекції	практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	модульна контрольна робота	
- й семестр							
Модуль 1							
Тема 1	15	4	4		7		
Тема 2	15	4	4		7		
Тема 3	15	4	4		7		
Тема 4	15	2	4		9		
Тема 5	15	2	4		9		
Разом за модулем 1	75	16	20		39		
- й семестр							
Модуль 2							
Тема 6	15	4	4		7		
Тема 7	15	4	4		7		
Тема 8	15	2	4		9		
Тема 9	15	2	4		9		
Тема 10	15	2	4		9		
Разом за модулем 2	75	14	20		41		
Всього	150	30	40		80		

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні основи забезпечення державної безпеки в контексті політики європейської інтеграції України	4
2	Тема 2. Категорії національної безпеки: зміст та взаємозалежність характеристик	4
3	Тема 3. Система національної безпеки та характеристика її основних елементів	4
4	Тема 4. Детермінанти впливу на забезпечення безпеки та особливості їх прояву	4
5	Тема 5. Державне управління національною безпекою як об'єкт самостійних теоретичних досліджень	4
6	Тема 6. Державна політика з питань національної безпеки та управління нею	4
7	Тема 7. Кадрове забезпечення державного управління національною безпекою	4
8	Тема 8. Державне управління національною безпека: теорія та практика реалізації	4
9	Тема 9. Ризики в державному управління: особливості управління та забезпечення національної безпеки	4
10	Тема 10. Державна безпека та демократія: єдність та протиріччя феноменів	4
	Разом	40

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні основи забезпечення державної безпеки в контексті політики європейської інтеграції України	7
2	Тема 2. Категорії національної безпеки: зміст та взаємозалежність характеристик	7
3	Тема 3. Система національної безпеки та характеристика її основних елементів	7
4	Тема 4. Детермінанти впливу на забезпечення безпеки та особливості їх прояву	9
5	Тема 5. Державне управління національною безпекою як об'єкт самостійних теоретичних досліджень	9
6	Тема 6. Державна політика з питань національної безпеки та управління нею	7
7	Тема 7. Кадрове забезпечення державного управління національною безпекою	7
8	Тема 8. Державне управління національною безпека: теорія та практика реалізації	9
9	Тема 9. Ризики в державному управління: особливості управління та забезпечення національної безпеки	9
10	Тема 10. Державна безпека та демократія: єдність та протиріччя феноменів	9
	Разом	80

Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни реалізується **в таких формах**: навчальні заняття за видами, виконання індивідуальних завдань (якщо є), консультації, контрольні заходи, самостійна робота

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

Для оцінки знань слухачів використовується поточний та підсумковий контролі.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному (семінарському) занятті шляхом опитування та репрезентації результатів роботи в малих групах.

У процесі вивчення дисципліни слухачі виконують одну модульну контрольну роботу.

Підсумкова форма контролю – диференційний залік.

Критерії оцінювання

Оцінювання компетентностей здобувачів здійснюється з за 100-балльною шкалою

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль результатів навчання здобувачів освіти проводиться у формі контрольних робіт.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційного заліку

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Вид навчальної роботи	Кількість	Максимальний бал за вид навчальної роботи	Загальна максимальна сума балів
I. Поточний контроль			
Модуль № 1	Лекції	5	0
	Семінари	0	0
	Практичні заняття*	5	25
	Модульна контрольна робота*	1	10
Разом за модуль № 1			35
Модуль № 2	Лекції	4	0
	Семінари	0	0
	Практичні заняття*	5	25
	Модульна контрольна робота*	1	10
Разом за модуль № 2			35
Разом за поточний контроль			70
II. Індивідуальна самостійна робота			10
III. Письмовий залік			20
Разом за всі види навчальної роботи			100

* – обов'язкові види навчального контролю.

Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів:

- поточного контролю роботи здобувача впродовж семестру;
- підсумкового контролю успішності.

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському та практичному занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів):

5 бали – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни.

4 бали – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, використовуються професійні терміни.

3 бали – відповідь вірна, наведено часткову аргументацію,

2 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені незначні помилки.

1 бал – завдання виконане частково, допущені значні помилки.

0 балів – завдання не виконане.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, самостійність виконання.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторної письмової роботи під час проведення останнього семінарського заняття в межах окремого залікового модуля.

Кожен варіант модульної контрольної роботи складається з трьох питань. Відповіді на поставленні питання слухачів повинні відображати вільне володіння обсягом матеріалу, передбаченим програмою, зокрема, вміти застосовувати його на практиці (у вигляді наведення власних прикладів, розв'язання психологічних ситуацій тощо), оцінювати факти, явища, вільно висловлювати власні думки, самостійно оцінювати різноманітні явища та факти, виявляючи особисту позицію що до них, вміло використовувати міжпредметні зв'язки.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

10 балів – вільно володіє обсягом матеріалу, вільно висловлює власні думки, повністю і якісно розкрив всі питання виявляючи особисту позицію що до них, вміло використовує міжпредметні зв'язки.

8-9 балів – вільно висловлює власні думки, але недостатнє обґрунтування відповіді, допущені незначні помилки;

5-7 балів – не повністю з допущенням помилок розкрив всі питання;

1-4 бали – розкрив тільки перше питання;

0 балів – відповідь відсутня.

Індивідуальна самостійна робота є однією з форм роботи здобувача, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці.

Здобувачу вищої освіти необхідно обрати одну з рекомендованих тем та самостійно виконати поглиблена теоретичне дослідження. Результати дослідження оформити звітом у формі есе, реферату або презентації.

Критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи здобувачів

(оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

- 10 балів – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;
- 9 балів – робота виконана в повному обсязі, але допущені незначні помилки;
- 8 балів – робота виконана майже на 90% від загального обсягу;
- 7 балів – обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89% від загального обсягу;
- 6 балів – здобувач виконав лише від 70% до 79% від загального обсягу;
- 5 балів – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 69% від загального обсягу;
- 4 бали – виконана частина роботи складає від 40% до 49% від загального обсягу;
- 3 бали – складає від 20% до 39% від загального обсягу;
- 2 бали – обсяг виконаних завдань складає від 10% до 19% від загального обсягу;
- 1 бал – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10% від загального обсягу;
- 0 балів – завдання передбачене на індивідуальну самостійну роботу здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міжпредметні та внутрішньопредметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), уміння публічно чи письмово представити звітній матеріал.

Перелік рекомендованих завдань для індивідуальної самостійної роботи здобувачів вищої освіти:

1. Історія створення Європейських співтовариств та Європейського Союзу.
2. Предмет і суб'єкти права Європейського Союзу.
3. Загальна характеристика інституційного механізму Євросоюзу.
4. Європейський парламент: загальна характеристика, склад Європарламенту
5. Інституційна реформа у зв'язку з розширенням ЄС.
6. Допоміжні органи та установи Європейського Союзу.
7. Правові принципи ЄС.
8. Проблема адаптації законодавства України до законодавства ЄС.
9. Економічна інтеграція та конкурентна політика.
10. Хартія Європейського Союзу з основних прав: історія та загальна характеристика.
11. Поняття «митний союз» і «внутрішній ринок ЄС».

12. Європейська інтеграція як прояв геополітичних стратегій.
13. Соціальна політика ЄС.
14. Маастрихтські критерії для вступу в ЄС.
15. Копенгагенські критерії для вступу в ЄС.
16. Етапи процесу вступу до ЄС.
17. Загальна характеристика правового механізму Євросоюзу.
18. Угода про партнерство і співробітництво між Україною та ЄС.
19. Види угод про асоціацію. Інституційний механізм асоціації.
20. Правова основа та хронологія відносин між Україною та ЄС.
21. Стратегія інтеграції України до Європейського Союзу.
22. Наслідки розширення ЄС для України.

Кожен варіант контрольної роботи складається з трьох завдань-теоретичні питання. Відповіді на поставленні питання слухачів повинні відображати вільне володіння обсягом матеріалу, передбаченим програмою, зокрема, вміти застосовувати його на практиці (у вигляді наведення власних прикладів, розв'язання психологічних ситуацій тощо), оцінювати факти, явища, вільно висловлювати власні думки, самостійно оцінювати різноманітні явища та факти, виявляючи особисту позицію щодо них, вміло використовувати міжпредметні зв'язки.

Критерії оцінювання знань здобувачів на диференційному заліку (оцінюється від 0 до 20 балів):

15-20 балів – в повному обсязі здобувач володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст теоретичного питання;

10-15 бали – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст теоретичного питання. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні помилки;

6-10 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

1-5 балів – частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичного питання та практичних завдань.

Перелік теоретичних питань для підготовки до екзамену:

1. Зміст поняття «безпека» та «національна безпека» в контексті поглядів вітчизняних вчених.
2. Категорія безпеки в системі інтегральних характеристик розвитку соціальних систем.
3. Вплив глобалізації на національну безпеку держави та регіону.

4. Категорії національної безпеки: зміст та взаємозалежність характеристик.
5. Теоретико-методологічні аспекти категорії «національна цінність» . Поняття «націоналізм» та «нація» в системі національної безпеки. Національні інтереси та визначення їх ієрархії.
6. Система національної безпеки та характеристика її основних елементів.
7. Потенціал держави та аналіз факторів, які забезпечують його формування та розвиток.
8. Формування національних цінностей держави та їх взаємозв'язок з національними інтересами та цілями.
9. Складові національної безпеки.

10. Детермінанти впливу на забезпечення безпеки та особливості їх прояву.
- 11.Структуризація небезпек національним інтересам .
- 12.Концептуальні підходи до забезпечення національної безпеки.
- 13.Безпека людини та суспільства в контексті функціонування механізму узгодження інтересів особистого та суспільного.
14. Державне управління національною безпекою.
- 15.Наукові основи розробки державно-управлінських рішень щодо забезпечення національної безпеки.
- 16.Структурно-функціональний аналіз системи національної безпеки.
- 17.Місце та роль державного управління в системі забезпечення національної безпеки.
- 18.Принципи, функції та критерії ефективності державного управління національною безпекою.
- 19.Концепції, доктрини та стратегії з питань національної безпеки. Особливості формування та реалізації державної політики з питань національної безпеки України.
20. Кадрове забезпечення державного управління національною безпекою.
- 21.Критерії ефективності державної служби в системі взаємодії органів державної влади України.
- 22.Кадрове забезпечення державного управління.
- 23.Адаптація вітчизняного законодавства щодо державної служби до стандартів Європейського Союзу.
24. Державне управління національною безпекою: теорія та практика реалізації.
- 25.Ідентифікація загроз національним інтересам.
- 26.Концептуальні засади оцінки рівня обороноздатності держави . Зовнішньополітична діяльність України та геополітичні виклики.
- 27.Ризики в державному управлінні: можливості та загрози.
- 28.Загальна класифікація ризиків.
- 29.Сутність та зміст управління ризиками в контексті забезпечення

- національної безпеки.
30. Типи політичних режимів та особливості забезпечення державної безпеки.
 31. Загальна характеристика демократії як політичного режиму.
 32. Феномен «демократія» та діалектика його єдності з державною безпекою.
 33. Історія створення Європейських співтовариств та Європейського Союзу.
 34. Предмет і суб'екти права Європейського Союзу.
 35. Поняття «наднаціональне право». Співвідношення національного, міжнародного та європейського права.
 36. Державний суверенітет та інтеграція.
 37. Первинне право ЄС, вторинне право ЄС.
 38. Сфери дії права Європейського Союзу.
 39. Компетенція та структура Європейського Союзу.
 40. Загальна характеристика інституційного механізму Євросоюзу.
 41. Європейський парламент: загальна характеристика, склад Європарламенту.
 42. Повноваження Європейського омбудсмена.
 43. Європейська Рада: склад, напрями діяльності.
 44. Рада Європейського Союзу: склад і функції.
 45. Правова система ЄС.
 46. Розподіл влад в ЄС і суміщення функцій інституцій.
 47. Спільна зовнішня політика і політика безпеки ЄС.
 48. Угода про партнерство і співробітництво між Україною та ЄС.
 49. Стратегія інтеграції України до Європейського Союзу.
 50. Наслідки розширення ЄС для України.

Отримані здобувачем бали за накопичувальною 100-бальною шкалою оцінювання знань переводяться у національну шкалу та в рейтингову шкалу ЄКТС згідно з таблицею.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами з навчальної дисципліни

Накопичувальна 100-бальна шкала	Рейтингова шкала ЄКТС	Національна шкала
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно
50–54	E	
35–49	FX	
0–34	F	незадовільно

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються).

3. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

4. При виконанні індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 55 % оригінального тексту при перевірці на plagiat.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова

1. Помаза-Пономаренко А.Л., Батир Ю.Г. Політика європейської ітерації: конспект лекцій. Х. : НУЦЗУ, 2020. 40 с.
2. Європейський Союз: основи політики, інституційного устрою та права // Навчальний посібник. Видавець –Товариство Карла Дуйсберга. Упорядник Інс-т європолітики, Берлін. Наук. ред. В. П'ятницький. – Вид-во «Заповіт».
3. Зовнішня політика України в умовах глобалізації. Анотована історична хроніка міжнародних відносин (1991 – 2003) / Відп. ред. С. В. Віднянський – К.: Генеза, 2004. – 616 с.
4. Коментар з питань імплементації угоди про партнерство і співробітництво між Україною та Європейським Співтовариством. – Copyright ©1999 by Tacis services DG 1A, European Commission. – 124 с.
5. Кудряченко А. Геополітика / А. Кудряченко, Ф. Рудич, В. Храмов. – К. 2004.
6. Нариси з історії дипломатії України. (О.І Галенко, Є. Є. Каменський, М. В. Кірсенко та ін. під ред. В. А. Смолія). – К., Видавничий дім «Альтернативи», 2001. – 736 с.
7. Право Європейского Союзу ; Под ред. Кашкина С. Ю. – М., 2004.
8. Право Європейського Союзу. Особлива частина : навч. посіб. / за ред.. М. Р. Аракеляна, О. К. Вишнякова. – К. : Істина, 2010. – 528 с.
9. Сардачук П. Д., Сагайдак О. П. Україна в двосторонніх міжнародних відносинах (кінець ХХ – початок ХXI століть): Навч.-довід. посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2005. – 328 с.
10. Теоретико-методологічне обґрунтування і методика вчинення потреби в навчанні державно-управлінських кадрів з питань європейської та євроатлантичної інтеграції. – К., 2005.
11. Тетарчук І. В. Європейське право (право Європейського Союзу) : навч. посіб. / І. В. Тетарчук, Т. Є. Дяків. – К. : Центр учебової літератури, 2015. – 158 с.
12. Энтин Л. М. Европейское право. / Л. М. Энтин – М., 2005.

Допоміжна

13. Асланян Г. "Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу"/ Г. Асланян // Парламент, 2004. – №2. – С. 12-14.
14. Грицяк І.А. Право та інституції Європейського Союзу: Навч. посіб./ І.А. Грицяк ; Нац. Акад. держ. упр. при Президентові України. – К.: К.І.С., 2004.-260 с.
15. Європейський вибір. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002-2011 роки. Послання Президента України Верховної Ради України.

16. Європейський Союз та Україна: стратегія відносин в контексті розширення : Матеріали міжнар. конф., м. Київ, 23 верес. 2003 р. / І. Солоненко, О. Максименко, Г. Акопян; Ін-т регіон. та євроінтеграц. дослідж. "ЄвроРегіо Україна". – К. : К.I.C., 2003. – 206 с.
17. Європейський Союз: консолідований договори. /Переклад Ю.Петруся. – Наук. ред.: В.Муравйов. – К.: Вид-во «Port-Royal», 1999.
18. Кравчук І.В.; Парапан М.В. Гармонізація національних правових систем з правом ЄС. – К.: Видавничий Дім „Слово”, 2004. – 320 с.
19. Механізми координації європейської політики: практика країн-членів та країн-кандидатів/ За заг. ред. Н. Гнидюк; Центр екон. розв. – К. : Міленіум, 2003. – 382 с.
20. Ніцький договір та розширення ЄС. М-во юстиції України. Центр порівнял. права; За наук. ред. С.Шевчука – К.; Логос, 2001. Парламентський вимір європейської інтеграції. Збірка матеріалів. К. : „Нора-прінт”, 2005. – 104 с.: іл..
21. Ніцький договір та розширення ЄС. М-во юстиції України. Центр порівнял. права; За наук. ред. С.Шевчука – К. : Логос, 2001.
22. Помаза-Пономаренко А. Л. Reformation of the state administration of higher education: Ukrainian and European experience / А. Л. Помаза-Пономаренко // Вісник Національного університету цивільного захисту України (Серія: Державне управління), 2016. – № 1 (4). – С. 184–189.
23. Посельський В. Європейський Союз: інституційні основи європейської інтеграції. – К. : Смолоскип, 2002.
24. Посельський В. Європейський Союз: інституційні основи європейської інтеграції. – К. : Смолоскип, 2002.
25. Про державні програми з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України на 2004-2007 роки. Указ Президента України від 13 грудня 2003 року № 1433/2003.
26. Про затвердження Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу. Указ Президента України від 11 червня 1998 року № 615/98.
27. Проблеми імплементації Угоди про партнерство і співробітництво між Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами та Україною // Парламент, 2004. – №5. – С. 2-31.
28. Світова та європейська інтеграція: організаційні засади. Навч. посібник / За редакцією проф. Я.Й. Малика, доктора екон. наук, проф. М.З. Мальського. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка. – 2000 рік.
29. Словник-довідник Європейського Союзу. Ред. Ю.Марченко. – К. : К.I.C. 2001.
30. Словник-довідник Європейського Союзу. Ред. Ю.Марченко. – К. : К.I.C. 2001.
31. Сорон Ж.-Л. Курс з європейських інституцій: європейська головоломка. – К. : IBM. – 2001.
32. Тоді Ф. Нарис історії Європейського Союзу. – К. : К.I.C. – 2002.

Розробник:
доцент кафедри публічного
адміністрування у сфері цивільного
захисту, к.е.н., доцент

Юрій Батир